

Ľudovít Fulla

DETI PRI MORI

Ak si naplánujeme dovolenku pri mori, zaručene nás tam čakajú všakové zábavky. Ako to už býva, najprv sa nevieme dočkať okamihu, keď sa konečne hodíme do modrozelených vln. A potom na rad prichádza všetko ostatné. Ponáranie sa, hry na nafukovačkách alebo s loptou, karty na deke alebo kreslenie do piesku. Nuž, ale z piesku sa dajú vykúziť aj veľkolepejšie veci. Napríklad pieskový hrad, pieskový dinosaur alebo jama, do ktorej ťa po krk zahrabú...

1929, plátno, olej (70,3 x 80,2 cm)

Aktivita:

**Máš vo svojej blízkosti pieskovisko?
Napíš doň prstom alebo paličkou
svoj umelecký podpis.**

Môj brat je ešte malý

Minulé leto sme trávili pri mori.

Stavili sme sa s bratom, kto skôr dokráča v horúcom piesku od deky až po vodu. Vyhrál som, lebo mám dlhšie kroky. Behať po žeravom piesku môže len ten, kto vie bežať rýchlo a vyskakovať vysoko. Čo sa dá robiť?

Jedno ráno nás rodičia zobudili skôr, pretože nám prichystali prekvapenie. Potápanie. Ozajstné, s ujom inštruktorom.

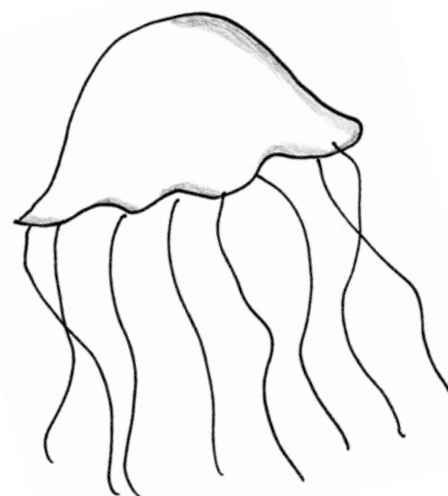

Viem plávať s otvorenými očami. Dokonca aj v slanej vode. Už doma vo vani som testoval, ako dlho vydržím bez nádychu. Brat ma nezdolal ani jedenkrát. Raz som ho dokonca porazil o celých 10 sekúnd. Je ešte malý. Obával som sa, či to potápanie zvládne. Pošepkal som ockovi:

„Nemali by sme ho nútiť. Vieš, že sa všetkého bojí. Nevydrží pod vodou ani minútu. A plače, keď sa mu slaná voda dostane do očí. Je ešte malý.“

No rodičia ma nepočúvali. Zaviedli na pláž oboch. Všetko šlo super. Ujo nám najprv vysvetľoval, čo bolo treba, a potom sme trénovali. Bol som šikovnejší. Ako inak, veď brat je ešte malý. Aby mu nebolo ľúto, ujo inštruktor ho neprestajne chválil.

A potom sa to stalo! Pri jednom ponore sa mi prihodilo nešťastie. Uvidel som priamo pred očami,

asi milimeter od nosa, takú obrovskú medúzu, že keby som sa rýchlo nevynoril, popálila by ma po celom tele. Bola väčšia ako ja, fakt! Spýtajte sa ocka.

Môj mladší brat nič hrozné nezažil, takže dokončil kurz a dostal diplom. Dobre, že ho ujo inštruktor neustále vychvaľoval – inak by sa určite bál. A oveľa viac ako ja.

Som už veľký, nepotrebujem diplom. Diplomy sú pre malé deti na povzbudenie. Aby sa nebáli a aby neplakali. Brat ho má vyložený na policičke. Strká ho pod nos každému, kto k nám príde. Už sa nevie dočkať budúceho leta. Dookola vzdychá:

„Ach, keby sme mohli bývať pri mori!“

Vidíte? Vrael som, že je ešte malý.

Ľudovít Fulla

(27. február 1902 Ružomberok – 21. apríl 1980 Bratislava)

Z ružomerského gymnázia prestúpil na Vyššiu obchodnú školu v Dolnom Kubíne. Jeden rok navštevoval súkromnú maliarsku školu Gustáva Mallého v Bratislave. Neskôr odišiel študovať do Prahy. Na Vysokej škole umeleckopriemyselnej si osvojil princípy moderného umenia. Po návrate z Prahy sa doma snažil spolu s priateľom Mikulášom Galandom propagovať moderné maliarstvo.

Fulla bol slovenský maliar, grafik, ilustrátor, scénograf a výtvarný pedagóg. Inšpiroval sa slovenským folklórom a jednoduchým životom na dedine. Tvrdil, že obrazy tvoria líniotvary a farboplochy. Taktiež povedal, že maliar nemá ľuže len to, čo vidí, ale aj čo o veci vie. Pre viaceré obrazy je typická výrazná červená farba.

Chceš vedieť viac?

Obraz **Deti pri mori** namaľoval známy umelec **Ľudovít Fulla**. Bol to jeden z prvých slovenských maliarov, ktorí začali maľovať **moderne**, teda už nie verne podľa skutočnosti. Autor vo svojich dielach začal používať **geometrické tvary a línie**. Umelec inšpiroval aj ďalších slovenských maliarov.

Juraj Bartoš

DETI NA SÍDLISKU. PETRŽALKA

Petržalka je najväčšie sídlisko na Slovensku. A v tejto časti Bratislavy sa medzi deťmi odohrávali najväčšie súboje. Že v čom? Napríklad v hokeji. Ten sa na väčších plochách hral vždy - keď pršalo, nepršalo, snežilo či mrzlo. Hokejka bola výbavou každého správneho sídliskového hokejistu. Keď sa pošmykol on alebo jeho hokejka, odniesol si to napríklad predný zub niektorého hráča. Zub už, žiaľ, nedorástol, ale zostal ako spomienka. Máš aj ty spomienku na nejaký súboj?

1985 – 1988, čiernobiela fotografia (45,8 x 30,4 cm)

Aktivita:

Všimni si chrániče! Hotové umelecké diela! Z kartónu si vystrihni štít a pomaluj si ho. Použiješ ho pri nejakom súboji. Napríklad v hokeji.

Zápas storočia

Dámy a páni, milí priaznivci zimných športov, milovníci hokeja a mrazivého napätia, vitajte na dnešnom zápase!

Tento deň, táto chvíľa, dlho a túžobne očakávaná, toľké napätie a vzrušenie je konečne tu!

Nepochybujte o tom, vážení diváci, že nás čaká zápas storočia. Áno, nebojím sa povedať, že nasledujúce minúty môžu zmeniť históriu hokejového športu, a nielen to! Môžu sa natrvalo zapísať do dejín hokeja na celom svete. Ak sa, pravdaže, budú naši hrdinovia, naši drahí chlapci, statočne držať. Ak zabojujú tak, ako sa patrí na špičky sídliskového hokeja. Ak dajú do hry nielen všetky svoje sily, ale i srdcia, duše a hrdé odhodlanie. Tomu všetci veríme a budeme ich povzbudzovať zo všetkých síl.

Naši drahí chlapci si museli prejsť strastiplnú cestu. Kým sa

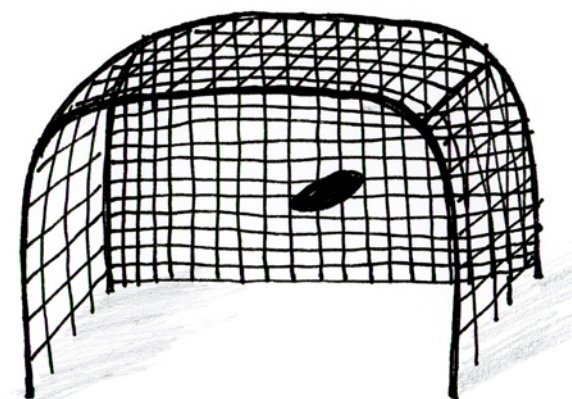

prepracovali na tento turnaj, tvrdo trénovali, dreli na ľade dňom i nocou, nedbali na únavu ani na počiatočné neúspechy, ktoré dokážu športovcov často odradiť. Áno, na ceste k vytúženému cieľu býva mnoho prekážok. Koľkí športovci sa vzdajú, vážení diváci, koľkí sa dajú odradiť! To však neplatí pre našich hokejistov. Sídliskoví hrdinovia sú predsa nezlomní. Nevšímajú si zranenia, nedbajú na bolesť, ktorú

pri tréningoch tak často cítia. A my naozaj veríme, že dnes, tu a teraz, zvíťazia tí NAŠI!

Milí poslucháči pri rádiách, drahí diváci pri televíznych obrazovkách i vy, verní fanúšikovia, čo ste si nenechali ujsť jedinečnú šancu byť priamo v centre diania a merali ste cestu sem k nám, na sídliskovú ľadovú plochu. Nech ste už kdekoľvek a nech sme si navzájom akokoľvek odlišní, jedno máme spoločné - každý z nás cíti obrovskú nádej na víťazstvo. Všetci veríme, že dnes vyhráme! Že naši chlapci dajú ten víťazný gól. Do toho, chlapci, do tohooooo!

Juraj Bartoš

(4. január 1944 Bratislava)

Študoval na strednej umeleckopriemyselnej škole v Bratislave. Pracoval pre Oravskú galériu a bol fotoreportérom týždenníka Beseda. Fotografoval aj pre Fakultnú nemocnicu na Kramároch v Bratislave.

Bartoš je významný slovenský vizuálny umelec - fotograf, ktorý tvorí umelecky hodnotné snímky. Svoje fotografie uverejňoval v časopisoch Móda, Dievča, Slovenka, Dorka a v ďalších. Publikoval aj v zahraničných časopisoch. Vystavoval doma i v zahraničí. Žije v Bratislave.

Chceš vedieť viac?

Juraj Bartoš vytvoril čiernobielu fotografiu s názvom **Deti na sídlisku - Petržalka**. Aj keď už existujú farebné fotografie, umelci sa vracajú k čiernobielym fotkám. Vystavujú ich na výstavách a mnohí návštevníci tvrdia, že na nich pôsobia umelečkajšie. To však závisí aj od fotoaparátu a od toho, ako sa s ním pracuje.